

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIA:
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”
Nr-ul Telefonului 347.

INSERȚII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

bonamente:
un an . 780 Lei
6 luni . 590 Lei
3 luni . 195 Lei

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Pagini de Istorie

— Invălmășitele trecutului aplicate la prezent —
Arad, 3 Mart.

Printre cei mai muncitori bărbați politici
pe care această țară, în primul rând, actua-
re ministru de finanțe: dl Vintilă Brătianu.
Adversarii cei mai înverșunați ai acestuia
de Stat nu-i înghesuie marea sa pu-
te de muncă și abnegația cu care și-a în-
treaga-i activitate de fiecare clipă
serviciul statului și al intereselor obștești.
Pe nume roasele și variatele sale ocupa-
di Vintilă Brătianu a găsit încă timpul
să scrie câte-va pagini de istorie de pe
până de conferențiar împrejurul căreia,
deși notăm, se afla, în ciuda adver-
sității acestui om ales, o afuență extra-
ordinară de intelectuali cari umpleau până
la din urmă loc marea sală a Ateneului
de București.
Dl Vintilă Brătianu a făcut, d. la înălțimii
tribunei, o istorie critică a victorii națio-
nale de la primele începuturi con-
stituționale și până în zilele noastre. Nu
de pușoa a redă, mai ales pentru pu-
blu din Arad al ogliada sintetică a istoriei
comune românești, pe care actualul
ministru de finanțe o dedică „celor ti-

arată toată tragedia pe care a trăit-o acest
neam.

Războiul cel mare ne-a găsit în tabăra
acelora cari apărau libertatea și onoarea și
unde ne chemau interesele noastre naționale,
deși în această tabără era și Rusia.

Izolarea economică

Tot atât de grea a fost și situația no-
astră economică. Frunțeria rusă se afla me-
reu închisă. Foștul imperiu al românoșilor
ne considera drept concurențiali sau prim-
dios, așa încât și această frunțerie era cași
închisă.

Până la 1864 robirea internă se găsea
stă. Săteanul nostru era cu tinnu încl-
cat de toți, un deșăvârșit rob. Latifundiele
nu valorau nici ele aproape nimic. Zecile de
războaie, purtate toate pe teritoriul nostru,
scătuiseră tot.

În astfel de condiții o producție sgricolă
comercială nu putea să existe. Latifundiele
cele mai mari nu procurau proprietarilor lor
decât înveținerea.

Situația s'a schimbat numai dela 1859,
după tratatul din Adrianopol, când se tran-
sformă și raporturile dintre săteni și pro-
prietari.

Viața satelor

Țăranii noștri la începutul secolului tre-
cut nu reușeau să găsească nici mijloacele
stricte de trai. Din această cauză au și tre-
cut la număr destul de important peste gra-
nițe cu toate măsurile de pază luate spre a
se împiedica exodul.

Reforma agrară, a pus capăt orl celor
lupte între săteni și proprietari. Această re-
formă de o importanță capitală pentru ne-
amul nostru, este bazată pe interesul cultiva-
torului mare și mic, pe care îl interesează de-
finitiv stăpân pe pământul său. Azi roșul
muncii se află pe deplin asigurat și sătenii
au început pretutindeni să-și completeze
gospodăria. O eră nouă pentru economia
noastră rurală a luat ființă.

Desvoltarea culturală

În afară, însă, de desrobirea politică și
socială, se desvoltă cu putere cultura pro-
pria.

Găsești azi în sate o viață culturală mult
mai puternică decât era în chiar centrele
mari din România mică, cu patruzeci de ani
în urmă.

Scolile se numărau pe degete. Intelectuali
puțini, cei mai muți cu o pregătire dia cele
mai sumare.

Să ne uităm acum, după acest scurt in-
terval, ce prefaceri, pe cari nimeni nu le ar-
fi bănuit atunci că vor lua proporții atât de
nebănuite: școli pretutindeni, până în cele
mai neînsemnate cătuce, intelectuali muți și
bine pregătiți, profesori și ingineri cari ne
cinstesc neamul.

Desig' r această creștere repede — mai
repede decât s'a făcut în vreun alt țtat —
are slăbiciunile ei interese.

Rezultanta însă este intens pozitivă și ea
reprezintă semnal cel mai teminciu că vom
corespunde și ne vor lor meru crescând pe
cari le crează România Mare.

Ceece e însă cu totul îmbucurător îl for-
mează faptul că generația culturală se ridică
din straturile adânci ale neamului no-
stru, — deci și încrederea desăvâr-
șită pe care eu o am în sătenii noștri.

Evoluția organizației de stat

Organizarea noastră de Stat s'a realizat
în 2 etape; Prima, s'ar putea numi, pe
drupt cuvânt, de băjbăvălă, căci adevărata
organizare de Stat a României se face nu-
mai după războiul independent.

Azi situația României-Mari, se prezintă
sub auspiciile cele mai favorabile.

Exi tă cineva care să conteste rolul pe
care noi l-am avut și-l avem întru apărarea
civilizației?

În locul imperiilor autocrate și anti-națio-
nale avem azi șapte hotare unde ne putem
alege prietenii și liberi să ne îngrijim de
expansiunea noastră economică. Pentru în-
tăria noastră Dunărea liberă.

Regimul ungar al porților de fier s'a dus
pentru totdeauna. Agricultură, ajutată de
urșișă cale de scurgere a produselor ei —
Dunărea — trece într-o nouă eră. Industria,
sprijinită pe fierul, și cărbunele propriu, e
menită să ia proporții nebănuite pe măsură
ce căderile de apă și electrificarea țării vor
deveni realitate.

România de azi

Condițiunile naturale sunt și ele mult mai
favorabile. Reprezentăm o entitate politică
și economică completă. Puține țări pot să
apună ca noi: Găsim tot ce ne trebuiește
în h-tărele noastre.

La gurile fluviului vom deveni depozitul
bazinului întreg al Dunărei. Asia mică oferă
azi un larg deșeu.

Fără grandomnie, putem să avem încre-
dere că ne găsim în situația Belgiei și
Olandei la gerile Rinului.

Porim deci în România-Mare în con-
dițiuni ca totul favorabile. Sunt și lipsuri.
Pătura cultă ce se formează e însă un săm-
bure puternic de avânt.

Dar mai avem un uriaș punct de rezim:
ne cunoaștem mai bine trecutul.

Oricine cunoașcându-l nu se poate să
n-ăibă încredere în el și în țara sa.

Forța morală

Aceasta e o forță morală care a consti-
tuit pentru toate națiunile ce au înregistrat
timpuri glorioase, un factor de o irezisti-
bilă tărie.

În continuare, dl Vintilă Brătianu se în-
treabă cum se poate pune în folosință Ro-
mânia-Mare? Văd o singură formulă —
spune d-a, — o formulă simplistă: prin
România nouă a forțelor vii ale națiunii
noastre libere și stăpână pe soarta ei.

Desvoltarea țării nu o mai punem azi
doar în ajutorul din afară, când găsim
înăuntrul, dia plus, tot ce ne lipsește.

S'u dus vremurile când unele familii își
trimiteau odraslele în străinătate să învețe.
Azi convingerea este completă făcută: aci
se învață mai mult și cine învață aci profiță
într'adevăr.

Cine nu ar voi oare să vadă realizată cât
mai repede dorința fierbinte de a ajunge
acolo unde merităm? Toți cu o singură
condiție, ca această reperiție să nu strice.
Poate oarecineva afirma că steinii pot avea
în vedere în primul rând interesul nostru
și nu numai al lor?

Pe ce ne întemeiem noi cari credem că
România-Mare se poate pune în valoare
prin propriile noastre forțe? Să fie credința
noastră o iluzie, un optimism bolovnicos?
Nu. Tot ceace a realizat România mică
întru un timp atât de scurt stă mărturie că
România-Mare le poate împini într'un in-
terval și mai mic.

Mintea și sufletul țării nului

Concursul de afară nu l refuzăm — el să
vină însă numai pe concursul nostru. În-
tăziera de azi e momentană. Încredere să
avem în noi și în forța pe care ea o naște
e formidabilă. N încrederea în țărănimia
noastră, am mei auzit-o. Nu mult înainte
de război mi se spunea de către un fost șef
de partid, că el îl socotea pe stein incapabil
să ia parte la viața politică. N'am în-
țeles desigur, cum a fost posibil ca având
o asemenea credință el să rămână șef de
partid.

Îam demonstrat că văd pe săteanul nostru
devenind repede un cetățean plin de viață
și inițiativă cu o singură condiție însă: lu-
minându-l.

Inteligența lui, bravura lui, l-a contestat-o
oare cineva? Și admirația pe care au mani-
festat o ofiterii francezi, în zilele grele din
Moldova, pentru săteanul nostru nu sunt o
eiocventă dovadă?

Cumintenia și bunul său simț au depășit
chiar cele mai optimiste prevederi.

În Moldova, înfometat, bolnav, înfrigurat,
lângă o armată în revoluție care iestige, u-
nul n'a mișcat.

Apoi cine l-a văzut la muncă, știe că e
harnic. În prezua când i se va completa
educația voinței și inițiativei, va ejaunge de-
săvârșit.

Dar mai are o calitate, pe care trebuie
s'o sublinieze hotărât: E doritor, e însetat
de cultură. Aceasta se vede clar.

Cu energia lui acumistă de secole, cu
prolixitatea sa, să nu ne lădoim că pueres
înțelegerea a țării se va face repede și fe-
ricit.

Pentru cei tînări

Trebuie însă să fim tari înăuntru spre a
ne putea face ascultați și a folosii n rele
aport pe care sunt convins că-l vom aduce
civilizației mondiale și economiei generale
mondiale.

Să fim conștienți de noi.
Pentru această cultură trebuie extinsă din
toate puterile. Trecutul nostru trebuie cu-
noscut de tot poporul spre a-l face să vor-
bească cu capul sus. Să știe că neamul său
a fost și este zidul de spărare al civilizației
europene — a fost împotriva tuscilor, este
azi împotriva bolșevismului.

Să ne cunoaștem bine vecinii — să le
prețuim năzuințele și calitățile. A ști e a
înălțura timiditatea înăscută a românului.

Cel tînăr trebuie să muncească și să
sporească. Numai astfel vor mer-ta folosința
mucei grele și istovitoare a înaintașilor lor.

Expunerea dlui Vintilă Brătianu, prin for-
mă și fondul ei, a fost un adevărat imn
înălțat ideii naționale, vitalității, puterii de
rezistență și viitorului neamului nostru.

Briand pentru acordarea unui loc Poloniei

Paris. — Briand a declarat la Cameră că
Franța nu a luat nici un angajment la
Locarno prin care s'ar fi legat față de Ger-
mania în privința măririi Constituției. Con-
siliul Societății Națiunilor trebuie să hotăr-
ască în toată libertatea. Briand a afirmat
că este favorabil în ce privește măriria
eventuală a Consiliului și în privința intră-
rei Poloniei.

Intre Italia și Anglia

— Planurile lui Mussolini —

Ca o încheiere a discursului său asupra
Tiroului de sud, dl Mussolini comuică
ziarului „Morning Post” din Londra, ro-
lul pe care Italia trebuie să-l joace în noua
forștie europeană de azi.

Singur Mussolini și-a început declara-
țiile sale, vorbind despre măsurile ce s'au
luate în privința relațiilor internaționale care
denotă progresul la care s'a ajuns în re-
facerea Europei. A scos în evidență regu-
larea plății datorităilor ca pe una din mă-
surile importante nu numai întrucât pri-
vește pe Italia și Anglia dar chiar pe toată
Europa.

Întrebat asupra foloselor unei mai
străse colaborări între Italia și Anglia, dl
Mussolini a răspuns:

„Părerea mea este că, Italia și An-
glia sunt împuse, atât prin natura, cât și
prin dispoziția lor, prin istorie și tradi-
ție, cât și prin interesele lor, la o înțele-
gere și colaborare cât și mai de aproape și
mai simpatică.”

„Motivele pentru cooperare sunt acum,
mai puternice ca oricând. Na-
mai simpatia dar și interesele fun-
damentale reciproce ale ambelor națiuni le
indică una și aceeași direcție. Secole în-
tregi Italia a avut nenorocul de a fi căm-
pului de bătăie al Europei, iar fii săi au
trebul să lupte contra soldaților tutu-
ror națiunilor mai importante din Europa.
Bravii soldați ai Angliei n'au trecut ni-
ciodată hotarele noastre decât numai ca
siliați loiali și curajoși. Totdeauna poli-
tica de prevedere a oamenilor de stat en-
glezi a fost cea de a ști că Italia este
un factor de valoare în echilibrul eu-
ropean.”

Prietenia anglo italiană, după părerile
mele, este un factor puternic al păcii. Ei
chiar sunt convins că va însemna și mai
mult cu cât va trece timpul. O înțele-
gere ca a-esta este cu totul în spiritul
Ligei Națiunilor, care se dăorește atât de
mult inspirației britanice, precum și în
spiritul pactului dela Locarno, care poate
fi numit cheia principală a noului sistem
politic european.”

„E și natural să fim prieteni fiindcă
suntem două națiuni complimntare. În
țeleg prin aceasta că fiecare din ambele

țări, are într-o mare măsură ceace le
lipsește celorlalte și prin urmare a him-
bal de mărfuri de care supraabundă fie-
care, pare că urmează unei legi na-
turale.”

„Asemenea în dispoziție ca și în spirit,
ambele țări însăși sunt complimntare, ca-
litățile intelectuale ale scesor două po-
popoare, complectându-se admirabil unele pe
altele. Sunt convins că în toate direcțiile,
atât în artă, cât și în știință, în istorie
și politică, Italia și Anglia vor avea cele
mai mari avantajii printru loșele-gere re-
ciproce mai de aproape. Guvernul fascist
va începe să încurajeze o asemenea iniția-
tivă și va face să cunoașteți de aproape o-
perile moro din artiștii noștri mai de seamă.

Primirea călduroasă și binevoitoare pe
care oamenii de știință precum și artiștii
italieni au găsit-o totdeauna în Anglia mă
asigură de succesul acestei inițiative.

Cu această asigurare sunt în stare să ga-
rantez buna primire din partea publicului
italian a tot ce poate ajuta al face să cu-
noască mai bine măreția Angliei și con-
tribuția acestei țări pentru lumea civili-
zată.”

După o mică pauză, dl Mussolini, făcu
următoarele elogii dlui Baldwin, primul mi-
nistru al Angliei.

„Na pot termina această declarație fără a
aminti despre frumoasele cuvinte pe care
primul ministru al Angliei le a spus în ca-
litate de președinte al societății clasice, ad-
când omagii atât operii de civilizație efec-
tuate de legile și disciplina română, cât și
acelui patriotism înăscut care a fost temelie
mării civilizații ce s'a răspândit din Ce-
tatea eternă.”

„Dunăcum a observat dl Baldwin națiu-
nile din A usul Europei mai păstrează încă,
în măsură diferită, limba, legile și tradițiile
Romane, diferite datorind primii lor lecție în
civilizație aceleasi Alma mater.

Intre Italia, care acum încearcă cu o
voință tenace și o disciplină severă să dea
fiilor săi încă odată educația virtuților care
au făcut Roma mărețată, și între Anglia care
a făcut un imperiu muncat pe n covata
Romai, contribuind puternic la răspândirea
civilizației în lume, nu poate fi decât o
prietenie adăncă și sinceră.

FOILETON

Invingătorul

Ca stăuca ce-i înfipt în pământ
Puternic, — eu pășesc tot înainte,
Și din dureri, din viața ce mă minte
Smulg fulgere și arpi din avânt...

Dar n'am să mă ridic spre cer
Ca să culeg cununile de stele,
Căci vor pieri și ele
În noaptea-adâncă care toate pier...
Zădarni în viață mă lămbăș
Și gândul ca'n curând voi adormi,
Ca uraganul lașo' pieptul meu
Dorința de-a trăi...

Și-adâncă bucurie mă cuprinde
Când știu că toate a tre'zore,
Și vesele și murmur de izvoare
Și viața ce în peptul meu și-prinde
În fiecare clipă câte-ua soarel

Slăvit să fi, stăpâne, c'ăi lăsat
Ca orbii să călătorim,
Întrebători,
Și fulg-rații-o clipă de lumină
La puibere să împietrim!

—oo—

Elegie

Olaşul sorții — ai auzit
O.hii tă: eu adormit.
Florile s'au vestejit.

Stinse's sărătirile
Dorm în ceață zărilor.

Ce am iubit
A patrezit...

Drăgostea doarme'n mormânt...
Fruată mi-o plec spre pământ.

Doar adâncă mea chemare
Luncă din zare'n zare!

Const. Goran

CHARLES BAUDELAIRE

Poeme în proză Geangiu

Sunt uale fri viștoare, improprii pentru
orice a fiune și care, cu toate acestea, sub
îmboldul unei puteri necunoscută, sunt în
stare uneori să săvă șească fa-țe ca o in-
țeață de care ele însăși nu s'ar fi crezut
capabile.

Astfel se întâmplă că tocmai acei oameni
care se 'avăresc ceasuri întregi în jurul ca-
pei lor și nu 'adresează să înt-e de teamă că
poate îi așteaptă vre-o veste rea, sau acei
care sunt în stare să păstreze mai multe zile
o scrisoare fără s'o deshidă, sau înfășit
acei cari nu se hotărâsc decât după șeșe-
lunt să 'aceapă ceace ar fi trebuit să fie
'adeplinit de mai bine de un an, — căte

Să ne amintim numai nedumerirea pe
ce a produs-o acțiunea lui Lazăr deși ea
nu într-o vreme când vântul libertăților
spune să-și facă loc, deși timid, și pe
deșămele noastre.

Ce evoluție urășă dela zilele congresului
Paris, când ne se contesta dreptul de a
cu națiune și până azi când ar părea
că să se mai vorbească de șșa ceva.

Nu ne-am cunoscut puterile

Și totuși, primele începuturi de viață
nașă: cât de grele și dureroase au
de adevărate cea dinții carte scrisă de La-
zar despre măsurători. Se nimie lumea no-
astă: cătoare, care nu șocotise posibilă
devenea carte în românește.
Și chiar în 1877, în ajunul războiului
independenței la consiliul de coroană ținut
la Iași, în Câmpineanu trece în procesul
de sedință temerea exprimată de unii
factorii politici prezenți dacă soldatul
noștru se poate bate și dacă nu ar fi bine
de trimis-o o divizie românească care să
de la rusei cum să se lupte. În acest
de istorie morală ajunsesem! Ceeace
împiedicată totuși pe bravii noștri sold'ți
să se miazănele pagini de pe câmpiile
noștri.

Am ținut să insist — continuă dl Vintilă
Brătianu — asupra dificultăților urși-ge în
ce începea viața liberă a României,
și ne da seama mai bine cât de puter-
toștări s'au deșus într'un timp atât
scurt ca să ajungem la situația de

Inconjurați de dușmani

Până acum de când ne-am găsit prinși
de puteri mari auto-rate și antinaționale,
putăm noi aștepta dela ele la atitceva
de la grațuși și la mila? Nu. Deslătăm
s'a fost chestiunea mare pentru noi în
ce nu vedem pământul amenințător ridi-
cându-se.
Am instalat Dinastia în ciuda războiului
cu Austro-Ungaria era gata să-l de-
șe. Când am voit să ne apărăm Dunărea,
am împiedicat iar de acest imperiu și
sufert rigurile unui războiu vasal.
Războiul dela 1877 e și acțiunea dela 1913
a făcut avânt în Carpați, în spatele no-
ștri, masate trupele austro-ungare. Nimeni nu
obșnuit fără luptă.
Ce teribilă a fost politica noastră externă
într-un 50 de ani. E, mai bine, ca orice,

KNAPP

vopsește și curăță haine. Atelierele în Arad, Strada Episcopului Radu No. 10.

Loc pentru adunarea hainelor în Arad, Strada Brătianu No. 11. În edificiul Băncii Agrare Timișoara. 000 (2506)

Au sosit PEȘTE proaspăt de Dunăre Soma și Crap la ROSENBACH
Arad, Piața Plevnei (f. Arpad tér) 5. În edificiul templului izraelit. (2059/II)

Publicațiune.

Pentru furnizarea a 15-20 vagoane lemne de foc, de cer cal. I. necesară Institutului Obstetric din Arad, se va ține licitațiune publică cu oferte închise în ziua de 22 Martie 1926 la orele 11 a. m. în biroul administrativ al Institutului.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu art. 72-83 din legea asupra contabilității publice.

La data fixată pentru licitațiune reflectanții se vor prezenta în persoană spre a depune ofertele și garanția de 10% din totalul sumei oferite. (2649)

Institutul Obstetric și Școala de Moașe Arad.

Requisițe de birouri, registre comerciale și cărți de copiat, hârtie pt. scrisori, hârtii carbonatate pt. copiat, hârtie pt. mașini de scris și pachetat, cerneală de prima calitate, peniță, blocuri pt. casă, hârtie crep, salvețe, cărți germane, franceze și engleze.

Biblioteca de împrumut cu 100.000 volume. Telefon Nr. 385. Telefon No. 385.

IZIDOR KERPEL
Bulev. Regina Maria 12. (2427/a)

„FIX“ Intreprindere pt. vopsirea și curățirea chimică Arad.
Str. Gheorghe Ionescu No. 5 (fost Gr. Károlyi-ucca).

Primum ori și ce fel de lucrări în acest soi pe prețuri moderate. Suntom aranjați special pentru vopsirea torturilor de lână, bumbac și mătase precum și pentru vopsirea torturilor a covoarelor smirna și persane cu material vegetal. (2396/IV)
Vă rog să faceți o probă!!

„ASTRA“

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad

Direcțiunea Generală:

București Str. Lascăr Catargiu 11.

Uzine: Arad.

Adresa telegrafică: Vagonastra București Vagonastra Arad.
Scrisori București: Casa poștală 136.
Arad: Calea Anrei Vialon.

Orice fel de vagoane de persoane, de marfă și de lux, vagoane cisterne (de spirt, petrol și benzină). — Vehicule industriale, forestiere și agricole. — Construcțiuni de fier, stâlpi nituiți. — Piese de mașini forjate. — Zdrobitoară de căneapă. — Poduri de fer. Piese de fontă și de metal — Cazane de aburi, rezervoare (pentru apă, spirt, petrol și benzină) de orice formă și mărime. — Piese de rezervă pentru vagoane normale și vagoane cisterne. (1629)

Oferte și devize la cerere.

Relațiunile ruso-române

— Ele constituiesc cheia situației europene —

D. Edouard de Warren deputat de Meurthe et Moselle, publică în ultimul număr din revista Nation buletinul Federației republicane din Franța, următoarele asupra Republicii Moldovenești.

„La prima vedere, inițiativa luată de guvernul moscovit creând Republica moldovenească pe malul sâng al Nistrului, ar putea prezenta politica Kremlinului sub o lumină d'oul de favorabilă: s'ar putea crede că recunoscând populației românești din Ucraina dreptul de liberă autodeterminare, politica rusă s'ar arăta respectuoasă pentru principiile de autodeterminare.

Dar să nu ne înșelăm. Dacă Sovietele invoacă dreptul pentru poporul moldovenesc de dincolo de Nistru pentru a se grupa într-o republică autonomă în virtutea principiilor de autodeterminare, ele contestă în schimb, poporului moldovenesc de dincoace de Nistru acest drept de liberă autodeterminare, în virtutea căruia poporul s'a alipit de patria sa mamă România.

Adevărul este că pentru săngeroșii doctrinari ai Moscovei principiile de autodeterminare nu sunt adevărate decât atunci când favorizează proiectele lor revoluționare și sunt rele ori de câte ori sunt contra acestor proiecte. N-reușind prin tentativele lor violente și reînviote nici să zădărească încrederea națională a populației basarabene, nici să alt-reze dragostea adăcă a acestei populații pentru România, nici de aici să provoace revoluția comunistă, Sovietele au imaginat să faciliteze fondarea unei republici moldovenești dincolo de Nistru numai ca să existe în Europa Orientală un echivoc mai mult și o complicație ca șpa zisei probleme basarabene.

De altfel inițiativa guvernului sovietic face parte dintr'un întreg sistem destinat a i treține în sud-estul european o stare de spirit și de fapt favorabilă mișcării de dez-

agregare care trebuie să cuprindă civilizațiunea occidentală.

În spiritul conducătorilor bolșevici totul concordă — mijloacele violente ca și cele în aparență blânde — să complice politica internațională a țărilor vecine Rusiei și să permită, pe deoparte, revoluției roșii să se îndrepte spre vest, și pe de altă parte imperialismului rus să pătrundă în Balcani, prin România.

Și prin acest d'n urmă scop, politica sovietică se leagă direct cu vechea politică țarită: politica rusă n'a putut colora într'alt fel dar, în liniile ei mari, ea a rămas aceeași.

În definitiv creațiunea unei republici moldovenești demască o politica dolosivă ale cărei țeluri au putut fi ușor descoperite. Pe de altă parte ea face să reiasă toată cuminența și moderatiunea politică a României. Cu toate că o populațiune românească de 200 000 de suflete trăiește dincolo de Nistru. România nu s'a gândit niciodată să înglobeze această populațiune în granițele ei politice; reprezentanții oficiali ai României au declarat-o în nenumărateori la congresul din Versailles și în toate conferințele instrucțiunile ulterioare.

Pe de altă parte, d. Audfret Pasquier, deputat de Orne după ce arată în același număr al revistei, drepturile României asupra Basarabiei negând existența unei „chestiuni a Basarabiei“, conchide astfel:

„În fața eforturilor și însușirilor cercărilor ruse de a creea o așa zisă chestiune basarabeană România pentru că s'a considerat în drepturile ei, păstrează o seninătate pe care nici intrigile nici violentele nu ar putea turbura și ea nu va permite nici odată ca sub pretextul special al unei chestiuni basarabene să se creze în sud-estul Europei, o stare turburată și o atmosferă de confuziune în Europa occidentală cari să fie o amenințare pentru civilizația pe care își face o onoare a o apăra.

Corpurile legiuitoare

Camera

Ședința dela 3 Martie 1926

Se deschide la orele 3 și 20 d. a.

Prezidează d. Stefan C. Iosn.

Pe banca ministerială d-nii: V. Brătianu, dr. C. Angelescu.

D. ION MATEI cere să se precizeze situația din județele, așa zise culturale.

Prin lege, acestor învățători li se conferă drepturi speciale, cari însă nu sunt respectate.

Dacă statul cere surplus de muncă și respect și fagăduiala dată. Să se acorde dar acestor învățători avantajile prevăzute de lege.

D. GELEA arată că linia ferată Tg.-Jiu Filiași se află în stare de ruină.

Roagă pe d. ministru al comunicațiilor să ia măsuri ca această linie să fie cât mai repede reparată.

D. TIELERSOHN vorbind de turburările antiemite, spune că guvernul le tolerează. Altfel, această mișcare, n'ar fi mai existat. S'a creat astfel o atmosferă grea în toată țara care are repercusiuni rele asupra țării în reputația sa în străinătate.

Când U. E. R. a protestat împotriva acestor fapte: d. dr. Lascu, deputat, a atacat această instituție în Cameră, spunând că cele relatate de U. E. R. strică reputația țării.

Se poate. Dar altfel străinătatea nu află?

Dacă Uniunea a exagerat, să se facă o anchetă parlamentară, cu deputați din toate partidele politice.

Cere guvernului să primească propunerea. Ședința continuă.

odată, împinși de o putere de nevăzută, săvârșesc faptele cu repeziunea unei săgeți scâlpă din arc.

Moralității și medicii, care se laudă că știu totul, nu pot să-și explice cum niște oameni indolenți și visători și care nu sunt în stare să îndeplinească lucrurile cele mai simple și mai trebuincioase, în anumite clipe au atâta curaj încât săvârșesc faptele cele mai absurde și mai primejdioase.

Unul din prietenii mei, cel mai pașnic viător din căi mi-a fost dat să mă tâlnesc vre odată, într'o zi a dat foc unei pituri, pentru ca să vadă, spunea dânsul, dacă n'atrădever focul se va 'ntinde tot așa d: rpede după cum se spune de obicei. De zeceri în șir, experiența nu izbuti, a n'aprezecea oară în-ă ea întrecu toate așteptările.

Un altul și-a aprins țigara lângă un butoi cu benzină, ca să vadă ce se va întâmpla, ca să-și încerce ursita, ca să cunoască fri gurile grozeli, ca să-și omoare timpul, ca să se distreze.

Însușit un altul, sfios din cale afară, atât de sfios încât nu 'ndrăznește să intre într'o c-ferență, odată a sărit de gătal unei femei frumoase și-a sărutat-o în fața mulțimei înmărmurite.

De multeori am cîzut și eu pradă acestor, crize și avânturi cîndate, care mă fac să cred că niște demoni se furisăzau în noi și ne silesc să îndeplinim dorințele lor cele mai nesocotite.

Într'o dimineață m'am sculat trist și obosit, dur cu o dorință ne 'nfănată de a săvârși o faptă mare, neobișnuită, — și deschisei ferestra.

Cea dintâi ființă pe care o vării în stradă fu un geamgiu, al cărui strigăt ascuțit și supărător părunda până la mine prin atmosfera grea și murdăra a orașului. La vederea lui m'a cuprins o ură ne'mpăcată, ură pe care mi-ar fi cu neputință să v'o explic.

— „Hei, geamgiule, hei!“ îl strigai eu, „vino su-“. În aceeași clipă, tresărind de bucurie, mă gândeam că odoia mea fiind la al geasleca et j și totodată scara fiind foarte strîmtă, geamgiul de abia va putea să urce stătea trepte și mai mult ca sigur că și va sparge geamurile de vre-un colț al scării.

Însușit, iată-! ajuns la odoia mea: nu mi decât începui să cercetez cu de-amănuntul toate geamurile și după ce isprăviți, îi zisei:

— „Cum? dumneata n'al geamuri colorate? geamuri roze, roșii, albastre, geamuri magice? Nerușinatule! și îndrăznești să vinzi prin mahalale sărace, fără să ai măcar geamuri prin care privind să ni se pară viață frumoasă!“ Și-! îmbrăncii pe scări, — geamgiul era cât pe aci să vie de-aber-belacul și cobori bombăniind.

Întrai repede în odoie și perând mînu pe un ghiveci de flori, eșii în balcon; peste o

Senatul

Ședința dela 3 Martie 1926

Se deschide la orele 4 fără un sfert sub președinția dlui C. Nicolaescu.

Pe banca ministerială, d-nii I. G. Duca, general A. Văitoianu, G. Cipăianu, general Tr. Moșoiu.

Se procedeză la facerea apelului nominal și la citirea sumerului ședinței precedente.

La ordinea zilei: discuția generală asupra reorganizării societății „Orient Radio“.

Se citește o nouă petiție a dlui N. Romanescu care cere să fie numit senator de drept.

D. C. NICOLAESCU, președinte, o trimite în comisie.

D. POLIKRAT crede că a fost o eroare a Casei și procedul uzitat aci.

D. BIANU (liberal) spune că unguții vor să submineze statul român printr'o propagandă iridentistă. Citește o broșură editată de profesorii secundari din Ungaria prin care se face propagandă iridentistă.

DI ACIU (național) intrerupe vehement.

DI POLIKRAT (liberal) vizând pe dl Aciu: Lsași și pe reprezentantul maghiarilor să vorhească. (Râsete).

DI BIANU (lib.) continuând, citește pașagi din această broșură intitulată „Catechismul național maghiar“.

Definiția iridentismului este după această concepție șovinistă, năzuința de a restabili vechea Ungarie.

Roagă pe ministrul de interne să oprească intrarea în țară a acestei broșuri. Roagă și pe ministrul de externe să facă un demers

Declarațiunile cancelarului Luther

Berlin. — La banquetul oferit de oficialitatea din Hamburg în cinstea șefului guvernului Reichului, cancelarul Luther a ținut o cuvântare în care vorbind de politica externă a Germaniei a arătat că dela sfârșitul războiului, înfruntând toate dificultățile politice interne, orientarea externă a Germaniei a urmat o linie dreaptă, ținând să refacă prin mijloace pacifice distrugerile războiului în Europa. Paca reală este posibilă numai dacă Germania intră în rândul popoarelor, cu rolul ce se cavine importanței sale de mare putere. Refacerea economiei europene este posibilă numai dacă forțele naționale ale fiecărui popor se vor desfășura nu în opoziție reciprocă ci într'o colaborare egală. Trezând la cererea Germaniei de a fi admisă în Liga Națiunilor, cancelarul Luther a făcut următoarele declarațiuni, în legătură cu discuțiunile asupra locurilor din Consiliul Ligei:

Ori de câteori a fost atinsă această chestiune, Germania a considerat ca un lucru dela sine înțeles că înainte de intrarea sa în Ligă, nu se vor face nici un fel de schimbări importante în Consiliul Ligei.

Chiar și la Locarno, când condițiilor lor au făcut legătură între de siguranță și intrarea Germaniei în Liga Națiunilor, nu s'a atins nici o decizie din care să se deducă intenția de a Consiliului. Nu se poate concepe respingerea punctului de vedere pe această chestiune să se poată ajunge la realizarea de politica ultimilor ani și la perspectiva deschise prin creșterea Germaniei în Liga Națiunilor.

Germania își însușește înaltele Ligii Națiunilor, și așteaptă dela stituție aceeași considerație pentru Germaniei ca și pentru interesele națiunii.

Sper m că posibilitățile de realizare sporii la Geneva prin intrarea Germaniei vor să ajutăm din toate puterile vointarea marilor ideatori de pace și spirit imi însușesc frumoasa imagine a Briand, după care la Locarno a intr'o nouă limbă, limba europeană.

Falsurile din Ungaria

Budapesta. — Mergraful Palavicini a atacat astăzi în ședința Camerei guvernul pe chestiunea falsificării. Palavicini a spus că contele Bethlen s'a auzat singur declarând că cunoaștea de luni de zile falsificările care se făceau și că atât el cât și guvernul au făcut tot posibilul în vederea mușamalizării și au luat măsuri energice decât abia sub presiunea puterilor straine.

Bethlen în răspunsul său a afirmat că pusele lui Palavicini sunt minciuni ce face a stărnit o mare zarvă în Cameră. Primul ministru l-a invitat pe Palavicini să treacă imediat după ședința la Procuratură și să depună tot ce știe. Dacă nu va face aceasta de bună voie atunci Guvernul va lua măsuri pentru ca să fie citat, și interogată.

Deputatul Racovsky observând că Pala-

pe lângă guvernul maghiar și pe Națiunilor în această chestie.

DI I. G. DUCA, ministrul de spune că faptul adus la cunoștință nu e sigural înregistrat până nu face parte din sistemul lătrebte celui care nu vor să recunoască lucr reală.

C' este de făcut din partea stat măn? E de făcut o acțiune externă internă. Prima: intensificarea legăturilor aliate cari au același interes spun că guvernul din care fac față datori.

DI ACIU (național): La Timișoara D. I. G. DUCA: La Timișoara tutmendi. D-ta vorbești de chestii nu le cunoști.

Continuând, ministrul de externe că privește cu dispreț s'arcurile știlor maghiari. Avem convingerea meliile acestui stat nu vor putea cinate.

În politica internă trebuie să fim spre a împiedica asemenea acțiuni. Trebuie, însă, să avem față tăți, o politică largă și înțeleaptă politică a urmat o acțiune guvern face din aceasta, chestie de demagogie.

Nol n'am făcut nici odată joc chestia minorităților.

A rezându-se opoziției, dl Duca Trebuie să știți ce politică să urmați faceți jocul duplicității (vii incident majorității și minorității).

Procedeele d-v. sunt deplorabile la majorități).

DI ACIU: Numeste-le cum vrei. Ședința continuă.

bări importante în Consiliul Ligei. Chiar și la Locarno, când condițiilor lor au făcut legătură între de siguranță și intrarea Germaniei în Liga Națiunilor, nu s'a atins nici o decizie din care să se deducă intenția de a Consiliului. Nu se poate concepe respingerea punctului de vedere pe această chestiune să se poată ajunge la realizarea de politica ultimilor ani și la perspectiva deschise prin creșterea Germaniei în Liga Națiunilor.

Germania își însușește înaltele Ligii Națiunilor, și așteaptă dela stituție aceeași considerație pentru Germaniei ca și pentru interesele națiunii.

Sper m că posibilitățile de realizare sporii la Geneva prin intrarea Germaniei vor să ajutăm din toate puterile vointarea marilor ideatori de pace și spirit imi însușesc frumoasa imagine a Briand, după care la Locarno a intr'o nouă limbă, limba europeană.

vicini este scutit prin imunitate țară, a stărnit ilaritate pe băncile Bethlen însă a continuat zicând o datoria lui Palavicini să facă această vicini nu șia fă ut datoria fiind prezentat nici la Procuratură nici la misiunii parlamentare.

Palavicini recunoaște că ar fi formațiuni în privința intențiilor Bethlen a mai aflat și că Palavicini lăst parte la supeul împreună cu Wudschgraetz și deputații Lngard, mer, Huszar, atunci când Windy expuse planul. Numai unul zeții protestate atunci dar acela Palavicini.

Mulțimea

Nu e dat ori și cui să se cufunde în mulțime: a înțelege mulțimea e o artă; și singur numai acia poate să se nfrățească cu ea, în paguba nemulului omeneș, căruia în leagăn urșitoarele i-au sorocit: ura im'otriva același lozint, darul de a se travesti și pătima călătorilor.

Mulțime, singurătate: cuvinte pe care poetul mare și fecund le poate înlocui unul prin altul. Cine nu știe să dea viață singurătății, nu știe nici să fie singur într'o mulțime grăbită.

Poetul se bucură de acest dar neasemuit, că poate după placul lui să fie când el, când altul. Ca și acele suflete rătăcitoare care caută un cor, el se 'ntrepează, ori de câte ori vrea, în ființa fiecăruia. Pentru el singur totul e ca putință; și dacă unele lucruri par că-i sunt proavdice, înseamnă că pentru dânsul n'au nici un preț. Acel ce se plimbă de obicei singur și

gânditor își creiază o beție neobișnuită această înfrățire obștească. Acel ce se amestece ușor cu mulțimea va fi curii amestecate, pe care egoistul șai, unul închis ca un cutăr, călăuș carapace, nu le vor cunoaște nici o îmbrățieșază, ca și cum ar fi toate 'ndeleții irile, toate bucuriile nifericirile pe care întâmplarea i în cele.

Ceeace osmenii numerc iubire mai prejos, mai mărginit și mai față de această bucurie nespusă, sfântă pogorâre a sufletului care se poezie și bunăteate — neprevăzută se iverse necunoscutului care trece.

E bine să le aduci aminte că fericiților din această lume și aceluia ca să le umilești o clipă trufia lor nă, că sunt fericiți moi presun, și și mai ales: decât ale lor. Intenționi colonii, apostolii popoarelor, mișcările lași la marginea lumii, cunoscuți ceva din aceste bucurii tainice și și în școl marelui familii create lor, desigur că trebuie să surdă căd se știu plămâni pentru soarta furtunoasă și pentru viața lor atât pătată.

Trad. de Al. T. S.

INFORMAȚIUNI

Noul rector al Universității din București

Ernil Pangrați a fost confirmat în funcția de rector al Universității din București, de către ministerul Instrucțiunii, al Cultelor și al Artelor, la o ședință care a avut loc Duminică 28 Februarie, la Pangrați a intrat cel mai mare număr de voturi.

Contravenient amendat

Comandamentul Pieței Arad, ne trimete publicare următoarele: Conformitate cu ordinul No. 2282 din 17 Martie 1926 al Diviziei I a Cavaleriei

Se aduce la cunoștința publicului din Arad că judecătoria Mixtă Arad prin sentința No. 223 a condamnat la 1200 lei amendă pe tânărul Iosif Vekizler din Arad de 19 ani pentru motivul că în ziua de 24 Decembrie a fost prins tăind brazi din Pădurea Negrușii Arad, în valoare de lei 300 pentru care a fost amendat după cum se vede mai jos întrucât numitul a contravenit Art. 89 din Legea Silvică.

Prezentă publică se aduce la cunoștința publicului arădan și din împrejurimile sale să se ferie pe viitor a contraveni legii silvice.

Comandamentul Pieței Arad.

ss. Maior Mitulescu

Itinerariul de Paște al vaporului „Dacia” care face curse în Palestina

În vederea sărbătorilor Paștelui, Itinerariul vaporului „Dacia” care deservește linia Constanta-Constantinopol-Haifa-Jaffa, a fost modificat după cum urmează:

Plecarea din Constanta la 24 Martie la ora 17 și sosirea la Jaffa la 29 Martie dimineața.

Plecarea din Jaffa la 8 Aprilie și sosirea în Constanta la 12 Aprilie.

După cum se vede doritorii de a face excursii în locurile sfinte din Palestina au la dispoziție pentru a vizita Ierusalimul, Betleemul și toate celelalte localități iste, care sunt însoțite săptămână a patimilor și în zilele de Paști.

Toți cei ce doresc a face această excursie se vor putea adresa direct Serviciului maritim român din ministerul comeriului, Bulevardul Elisabeta (vis-a-vis de Căminul).

Dela Poliție

Delapidator arestat. Soietatea de asigurări „Lloydul Român” a făcut denunț la poliție contra funcționarului societății Adalbert Kretz, care a încasat diferite sume dela companii, pe cari și-lea însușit. A fost arestat și predat parchetului.

Accident mortal

Jurnalul Traian Pântea din Petriș pe când lucra acasă de la lucrul câmpului a fost surprins de taurul satului, care era la pășune, în câmpul la picior. Cu leziuni interne a fost transportat la spital, unde și-a lăsat din viață.

Reorganizarea convenției internaționale sanitare

În ziua de 10 Mai cor. va avea loc la București, revizuirea convenției internaționale sanitare încheiată în anul 1912.

În consecință, ministerul sănătății publice a emis un ordin adresat din partea legății franceze, prin care se cere ca să se trimească în capitală de vedere al României cu privire la anul următor proiectul de reformă al acestei convenții.

D. prof. dr. Cantacuzino, delegatul României pentru studierea acestei chestiuni, va prezenta raportul suvenit.

Prohibirea alcoolului nu împiedică orgiile în America

Londra. — Din New-York se anunță: M. Carol, cunoscutul impresar american, a celebrat aniversarea sa printr-un bal, în teatru al cărui proprietar este, în New York.

Correspondentul lui „Dayl Mail” afirmă, că acest balet s'a terminat cu scene de violență fără precedent. Baletul a încercat să se termine la ora 8.

Cu toate acestea, legea de prohibiție, s'a dovedit a fi foarte mult alcool, iar seria nenorocirilor tot: s'a terminat într'un chip foarte original.

Într-o dansatoare, în costumul cel mai perfect al Evei, a intrat într'un vas de sticlă de șampanie și a împărțit apoi lichidul la 300 de oaspeți. Printre acești s'a auzit și de Harry Thaw, care nu putea să se abțină să bea, cu prilejul acestui spectacol, o scenă identică a cărei eroină fusese fata sa nevastă, Evelyn Thaw. Se știe că băcherul Straunford Wbte a fost ucis de Harry Thaw în urma unui balet, care a fost un mare succes pe vremea.

Prin urmare a fost dusă atunci o tortură de tortură, din care a ieșit, ca Aphrodita din mitologia greacă, din Thaw.

D. Nincieli la Paris

Paris. — Nincieli va discuta mâine cu Briand despre intrarea Germaniei în Societatea Națiunilor.

Un congres pac-albanez la București

Un grup de patrioți albanezi refugiați în Italia la Bari duc o luptă aprigă pentru răsturnarea lui Ahmed Zogu, diktatorul puterii în Albania.

Colonia albaneză din București intervenind în acest conflict a hotărât să convoce în capitala României un congres pac-albanez, la care să participe reprezentanții autorizați ai coloniilor albaneze din Europa și America.

Acest congres va lua în discuție programul întocmit de gruparea de la Bari și hotărârile lui vor călăuzi în urmă această mișcare patriotică.

În acest scop a sosit în Capitală fostul deputat Ali Eliazra de la Bari și a expus într-o conferință ținută la sala Liedertafel, punctul de vedere al grupului de la Bari.

Contele Bethlen cere un armistițiu politic

Budapesta. — În declarațiile făcute ieri în Adunarea Națională, contele Bethlen, răspunzând acuzațiilor opoziției, a arătat necesitatea stabilirii unui armistițiu politic intern în timpul prezenței sale la Geneva, în interesul țării.

La acuzațiile ce i s'au adus de deputații opoziției, Bethlen a răspuns arătând înainte de toate activitatea sa în decurs de cinci ani consacrată asigurării păcii interne și externe și luptei contra oricărei aventuri Bethlen, amintind încă odată cum a silit de planurile falsificatorilor, a arătat că se poate să fi făcut greșeli prin faptul că nu a privit lucrurile din prima clipă cu destulă îngrijorare; conștiința sa este însă liniștită, deoarece chiar dacă s'a fost destul de prevăzător niciodată nu s'a lăsat condus de rea credință.

Zvonuri fanteziste despre împărțirea Austriei

Praga. — Ziarul „Narodni Listy” organul drului Kramarsch, se ocupă într'un articol de fond intitulat: „Încotro?” cu zvonurile despre o planuită împărțire a Austriei, și afirmă că asemenea planuri ar fi examinate în mod semi-oficial în cercurile Ligii Națiunilor (!?)

După ziarul național-democrat împărțirea Austriei ar fi plăcută în sensul că Germania să obțină Vorarlberg, Tirolul de la Jungfrau, Salzburg până la Tauren de Jos, întreaga Austrie și valea Enns; Italia să obțină Tirolul răsărit și Carintia apusă; Jugoslavia restul Carintiei și Styria și în sfârșit, Cehoslovacia întreaga Austrie de Jos cu 2 milioane și jumătate de locuitori.

Ziarul este totuși destul de prudent, ca să declare că nu poate crede în înfăptuirea acestor planuri, deoarece Franța nu ar admite o împărțire a Austriei.

Chestia lărgirii consiliului Ligii Națiunilor

Londra. — „United Press” anunșă din Rio de Janeiro: Brazilia nu e dispusă să renunțe la pretențiunea sa de a avea un loc permanent în consiliul Ligii Națiunilor. Aceasta reiese dintr-o declarație oficială a carei text este: „Știrea din Berlin desemnând veletaxata Braziliei, ca o „minciună ridicolă.” Brazilia dobândește pe fiece zi noi asigurări de sprijin și e de părere că cererea are sorți de izbândă.

Turcia adoptă codul penal italian

Angora. — Camera a votat în ședința de ieri noul cod penal, elaborat după modelul codului penal italian.

Mahmud Essad, ministrul justiției a arătat că este cu neputință să se salveze interesele republicii și revoluției cu prevederile cuprinse în codul penal al fostului regim absolutist. Revoluția va fi deservită în domeniul judiciar prin adoptarea acestei opere de civilizație, bazată pe cei mai perfecți cod penal contemporani, și corespunzând intereselor poporului turc.

Tratat de arbitraj între Austria și Cehoslovacia

Viena. — Referatul cancelariei federale s'a întors azi din Praga, la Viena, după ce a parafat împreună cu delegatul ministerului de externe cehoslovac, tratatul de arbitraj.

Ger la Iași

De câteva zile, un ger groaznic bântuie Iași.

În diferite localități din județ s'a ivit haite de lupi.

Raportul asupra administrației din Siria și Liban

ROMA. — Comisiunea mandatelor dela Societatea Națiunilor a terminat examinarea raportului provizoriu pe anul 1925, privitor la administrațiunea din Siria și Liban. Reprezentanții francezi au dat toate lămuririle cerute și au tras lăsură aminte a comisiunii asupra caracterului liberal al politicii urmând de nouă împuternicit francez De Jouvenel.

Subcomisiunea numită pentru redactarea raportului care va fi prezentat Societății Națiunilor, se va întorci mâine.

Războiul din Maroc

Londra. — Din Tanger se anunță că războiul ar fi bombardat o vedetă spaniolă care transporta pe Sliman At-bi și f-rifan supus de curând și văr al lui Abd-el-Krim. At-bi ar fi fost capturat și dus la cartierul general riffan.

Paris. — Se anunță din Fez că trupele franceze au reocupat cea mai mare parte din stetele atinge de rifiani în zona Mtions. Trupele franceze înaintează spre Nord, către limitele zonei asupse.

Turburări muncitorești în China

Londra. — Din Shanghai se anunță că situația a devenit critică în țesătoriile de bumbac, 3400 lucrători s'au pus în grevă, la țesătoriile japoneze, cerând modificarea regulamentului.

Greviștii au atacat ieri o țesătorie, au arde un contra-maestru japonez și au devastat uzina. Greva se propagă și în celelalte țesătorii.

Dna Dr. Emerich Ungăr
Eghy Ghissa
 i-și va ținea serata de dans clasic în
 Program senzational 9 Martie Costumuri pompoase!
 în Palatul Cultural.
 Bilete la librăria lui junior M. Klein.
 2662

Câți funcționari are republica Cehoslovacă

Praga. — După statistica oficială din 30 Iunie 1924, numărul funcționarilor Statului cehoslovac s'a ridicat la 342.879. Din acest număr, 114.323 funcționari au fost o nați în administrație: în administrație Statului 39.000, în judecătoria 8730, în școli 12000, în armată (funcționari civili) 3400, militari 23 mii (9900 ofițeri superiori, inferiori și 9800 subofițeri). În jandarmerie 13000 (500 ofițeri și 12000 jandarmi). În întreprinderile Statului a fost ocupată 228.556 funcționari. Din acest număr la poște 41000, la cale ferată 165000, la diferecrite iscuții (manufactură de tutun, Imprimeria Statului, Turnătorie, domenii) 22000. Între toți funcționarii Statului sunt aproape 10 la sută femei (34285). După punerea în aplicare a legii restricțiilor, numărul funcționarilor a scăzut cu 10 la sută. Fînd în Cehoslovacia după ultimul recensământ 13.600 locuitori, revine un funcționar la 40 locuitori.

Funcționarii Statului formează 2,5 la sută din populație.

Regina Spaniei primăreasa orașului Saint-Sebastien

Madrid. — Ziarele din Saint Sebastien anunșă că consiliul municipal, va alege, în ședința sa cea mai apropiată, pe regina Victoria a Spaniei ca primăreasă a orașului Saint-Sebastien.

Organizarea târgului de mostre din Galați

Galați. — A avut loc la Camera de comerț o consfătuire a membrilor ei. S'a luat în discuție organizarea târgului de mostre în localitate, hotărându-se ca acest târg să aibă loc între 25 August și 15 Septembrie, urmând ca în restimp să se facă publicațiunile necesare și să se ceară con ursul tuturor Camerelor de Comerț din țară.

Mai repede și estin vopsește și curăț
IOSIF FICK ARAD,
 Str. Crișan (Karolina-utca) No. 9. (2634)

Cartonaje de Lux
 fabrică de Etichete
Tipografie de Artă
 Grafică
INGUSZ, ARAD
 (2394)

LICHTWITZ

LIQUEURS
 (2385)

Ce va discuta conferința imperială din Londra

Londra. — Ministerul domeniilor și coloniilor Americi a fost chestionat în Camera Comunelor cu privire la agenda viitoare a conferinței imperiale care va avea loc la Londra în Octombrie viitor.

D'sa a răspuns că se vor discuta chestiunile politice externe și ale apărării, cuprinzând și pe a ele care rees din încheierea acordurilor dela Locarno precum și chestiunile economice.

Senatul american a ratificat participarea la Curtea de Justiție dela Haga

New York. — Departamentul de stat a informat secretariatul Ligii Națiunilor că a notificat guvernului a 48 națiuni, membre ale Ligii Națiunilor, ratificarea de către Senat a hotărârii de participare la Curtea permanentă de Justiție.

Moartea scriitorului Robert Schaeffer

«Le Journal» anunșă moartea vechiului său colaborator Robert Schaeffer, care suferea de mai mulți ani de o boală grea.

Robert Schaeffer s'a născut la Colmar și a petrecut cinci ani la Curtea regală a României (1886-1891) în calitate de lector al reginei Elisabeta și al principelui Ferdinand actualul rege.

«Le Journal» afirmă că Robert Schaeffer avea și un cart de note al reginei Elisabeta, pe care l'a ars după cererea suveranei.

Impresaria din București, Schaeffer le-a publicat într-o scriere mai târziu, intitulată «Orient Royal», care a apărut în volum abia 1918 cu o prefață de I. H. Roșny.

Schaeffer a mai publicat vreo duzină de romane, inspirate, în cea mai mare parte, de amintirile sale din România.

Bilanțul polonez prezintă un însemnat activ

Varșovia. — După datele statistice bilanțul polonez din luna Ianuarie prezintă un însemnat activ. Polonia a exportat mărfuri pentru 159.304.000 zloti, importând mărfuri pentru 68.492.000 zloti. Activul se ridică dar la 91 milioane zloti. Polonia a exportat în Ianuarie 71.884 vagoane mărfuri, importând 4549 vagoane.

„Cafeneaua la fîngerii căzuți” dramă de film Paramount Vineri ca ultimodată la Urania.

„Cafeneaua la fîngerii căzuți” dramă de film Paramount Vineri ca ultimodată la Urania. Și titlul e înăntător acestui film care cu întreaga sa construcție a sfârșit cărțile acele cari corespund unei dramă moderne. Autorii acestui film sunt Virginia Lee Corbiu și Ricardo Cortez. Acest film redă drumul unei fete bine crescută care peste multe și agitate aventuri sosește iar la mama sa. Reprezentanțiile începe la ora 4 jum. 6. 7 jum. și 9.

Dieta polonă cere un loc pentru Polonia în Soc. Națiunilor

Varșovia. — Dieta a votat Marți în cea de a doua și a treia lectură proiectul de lege pentru ratificarea tratatului de garanție polono-francez și tratatului de arbitraj polono-german, încheiate la Locarno și semnate la Londra, prin majoritatea voturilor parlamentelor de coaliție guvernamentale și a clubului evreesc.

În același timp dieta a votat aproape în unanimitate următoarea rezoluție: Dieta exprimă convingerea fermă că toți factorii cari au colaborat în mod sincer la înfăptuirea acordurilor dela Locarno și care au de scop realizarea unei păci durabile, vor recunoaște dreptul Poloniei pentru obținerea imediată a unui loc permanent în Consiliul Societății Națiunilor, care constituie o necesitate politică indispensabilă și, care rezultă chiar din rolul jucat de statul polonez în Europa centrală și orientală, nu numai în interesul său particular, dar și în interesul general.

Dacă această necesitate va fi satisfăcută, dieta va vedea în aceasta o dovadă că id ea păt și a co existenței pașnice între națiuni a reperat victoria sa-pa politicii de răz care va precipita mai curând sau mai târziu Europa într-o nouă catastrofă.

Coolidge dorește o aranjare a diferendului cu Mexicul

Washington. — În urma conferinței din săptămâna trecută dintre Coolidge, Klogg și Wilson fost ambasador în Mexic, se află că Coolidge nu vede nici un motiv care ar putea împiedeca orânduirea satisfăcătoare a diferendului cu Mexicul, privitor la legile asupra concesiunilor petrolifere și a drepturilor străinilor.

Se socotește că motivele de plângere ale Statelor-Unite, ar fi pierdut mult din justificarea lor primitivă.

Răspunsul Americii la ultima notă a Mexicului, va fi trimisă mâine.

Prăbușirea unui avion la Turin

Milano. — Pe câmpul de aviație dela Marfiori, lângă Turin, un mare avion de bombardament s'a prăbușit cu prilejul executării unui zbor de cădere. Aparatul fu cuprins de flăcări și complet distrus. Cei doi ocupanți, doi plutonieri ai armatei italiene, au fost scoși de sub sfărâmturi carbonizate.

Sovietele fac noi concesiuni englezilor

Moscova. — Guvernul sovietic a acordat unei societăți engleze pe acțiuni mari concesiuni de mine în regiunea Amur. În urma încheierii contractului definitiv, societatea engleză va încep imediat exploarea a 16 mine de fier și 30 mine de argint, zinc și plumb.

Ministrul greci oaspeți ai guvernului italian

Athens. — Ministrul afacerilor străine Rufos și ministrul de comunicații T. vularis, cari au plecat la Roma, vor fi, în tot decursul pederii lor în Italia, oaspeții guvernului italian. Rufos va sta trei zile la Roma, iar în urmă va pleca la Geneva pentru a reprezenta Grecia la Societatea Națiunilor.

„Fete ce nu pot fi iubite” până Sâmbătă la Apollo.

„Fete ce nu pot fi iubite” până Sâmbătă la Apollo. Un film senzational a fost reprezentat ieri de către cinematograful Apollo, Teatru absurditățile înaltelor societăți ni se desvăluie cari ne uimec. Oglindă miraculoasă e acest film care redă viciul imoral al societății lor din orașele mari prin sufletul unei fete sărăcă care s'a născut în vâlmeșalea acestei nebușe vieți. Rolul principal e jucat de cântăreț Mat yarovszky, Ioana Kirby și Olf Fjord. Filmul e aranjat de către G. za Boviari. Reprezentanțiile se încep la ora 4 jum. 6. 7 jum. și 9.

ARTISTICE-CULTURALE

„Banatul” No. 3

A apărut numărul 3 al excelentei reviste „Banatul” cu un bogat și interesant material literar, artistic, economic și financiar.

„Banatul” continuă cu vednicie opera pe care a început-o la Cuvântul de Săptămână Pușcartiu cu revista „Cultura”.

N'avem cuvinte îndestul de calde pentru a recomanda această frumoasă revistă publicului nostru cititor.

Al. Iacobescu: Icoane și privilegii

(3. Biblioteca „Scamătorul”, Arad). Născutul poet Al. Iacobescu a adunat în acest volum o sumă de icoane și privilegii din Orient și din războiul nostru de întregire. Sunt pagini de proză cari te opresc și te încălță.

Cititorii de literatură bună vor găsi în volumul dlui Al. Iacobescu o carte care merită să fie citită.

Ultima oră

Discuțiile asupra proiectului legii electorale

BUCUREȘTI. — Membrii liberali ai comisiei proiectului electoral ieri seara au continuat discuția asupra acestui proiect. Discuția a fost foarte agitată. Sa hotărât, ca proiectul să rămână în principiu așa cum va fi aprobat de Senat. La ședința a luat parte dl Constantinescu Alexandru, Tancred Constantinescu, Vintilă Brătianu, Tătărescu, Disescu, Florescu Dimitriu, Costică, Franasovici și alții. Tancred Constantinescu, Tătărescu, Franasovici și Lescu azi se vor întorci sub președinția lui Ion Brătianu și vor calcula împărțirea nouă a mandatelor, conform formularului nou. Guvernul crede, că dacă se va face modificarea în proiectul de lege electorală opoziția va pier de mult din rezistența ei față de acest proiect.

Când se va dizolva parlamentul?

BUCUREȘTI. — După știrea ziarului „Cuvântul”, președintele Camerei va declara Camera dizolvată pe 10 Martie conform constituției. Ca proiectul legii electorale sa fie terminat pe aceasta dată se vor ține zilnic câte trei ședințe

Noul ministru al Cehoslovaciei la București.

BUCUREȘTI. — Noul ambasador al Cehoslovaciei Kuzl Jizerski a sosit ieri în Capitală. Diplomat cunoscut, care a reprezentat guvernul său și la Sofia. A fost mai mulți ani și șef secției de politică a ministerului de externe.

Dramă amoroasă

BUCUREȘTI. — În comuna Sarindare-Anca, județul Ilfov, proprietarul Rădulescu s'a sinucis cu int. ndenta sa.

Transferarea creanțelor și depozitelor dela Casa de economie postală dela Budapesta

In baza articolului 198 din Tratatul de la Trianon, Stat-le moștenitoare ale împărăției austro-ungare au încheiat la Budapesta, în Noemvrie și Decemvrie 1922, o convenție pentru regularea chestiunilor privitoare la transferarea creanțelor și depozitelor pe cari supușii teritoriilor alipite le aveau la Casa de păstrare ungară.

Acastă convenție a necesitat și un aranjament special între România, Jugoslavia și Cehoslovacia, în vederea înărtării între aceste State a titlurilor de rentă în valoare nominală de 135 milioane coroane austro-ungare și a sumei de 500 milioane coroane ungar obținută de puterile Mizei Iugeleeri, pentru acoperirea blocului total de creanțe ce posedă supușii lor la Casa de păstrare în chestiune.

Cu această prilej s'a semnat la Budapesta și convenția pentru regularea obligațiilor poștale, rezultând din gestiunea administrației poștale ungar civile și militare în teritoriile alipite.

Acordurile de mai sus atribuie Statului român o sumă de 21.500.000 lei, afară

de titluri de datorie austro-ungară dinainte de război, în valoare de 47.000.000 coroane vechi.

Pentru ratificarea acestor acorduri s'a depus ieri la Camera un proiect de lege prin care guvernul cere să fie autorizat a ratifica și a face să se execute:

Convenția pentru regularea chestiunilor privitoare la transferarea creanțelor și depozitelor supușilor teritoriilor alipite ale fostei monarhii Habsburgice la Casa de păstrare poștală ungară, semnată la Budapesta în 15 Decemvrie 1922.

Aranjamentul pentru repartiția acoperirii pusă la dispoziția României, Jugoslaviei și Cehoslovaciei, conform convenției precitate, semnat la 7 Noemvrie 1922.

Convenția privitoare la obligațiile rezultând din gestiunea Administrației poștale ungar și a administrației poștale imperiale și regale militare și de câmp, cât și din gestiunea administrațiilor poștale ale Statelor cărora li s'au transferat teritoriile ungar, semnată la Budapesta în 15 Decemvrie 1922.

Table with exchange rates for Paris, Milano, Praga, Budapesta, Belgrad, Bucuresti, Varsovia, Vienna.

Cursul devizilor Bucuresti pe ziua de 4 Martie 1926.

Table with exchange rates for Paris, Berlin, Londra, New-York, Italia, Elvetia, Viena, Praga, Budapesta.

Table with exchange rates for Napoleon, Elvețieni, Mărci, Leva, Lire otomane, Sterline, Francezi, Italiani, Drachme, Dinari, Dolari, Marca poloneză, Coroane austriacă, maghiară, cehoslovacă.

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

Table with train departure and arrival times for various destinations like Teiuș, Timișoara, Brad, Oradea-Mare, Pecica, Jimbolia, Otlaca.

Economice.

Prețurile cerealelor

Săderile pentru grâu și porumb la bursele din Chicago și Buenos-Aires continuă. E un ad-vărat dezastru pentru deținătorii acestor articole nevândute, cari cu oricâte sacrificii nu găsesc plasament.

Ultim-le telegrame ale piețelor de import sună laconic și tipic „marches demoralisées sans acheteurs“.

De Argentină vine vestea unei recolte de porumb record. Pronosticurile anunță țării o producție fantastică care variază între 5-7 milioane de tone de porumb nou, adică din un excedent pentru export de circa 700 mii de vagoane.

Acestate perspective brillante vor distruge posibilitățile de export ale proveniențelor dunărene cari, pentru a putea concura cu Argentina și America de Nord, vor fi nevoite să cedeze porumburile lor la prețuri derisorii, chiar dacă ar fi favorzate de o reducere simțitoare a taxelor de export și de cursul echimbal singurului factor care în ultima vreme a putut menține un echilibru al pr-tornior.

Dela 180 shilingi cât se plătea încă la începutul lui Decemvrie pentru porumburile dunărene, prețul a scăzut astăzi, la circa 125 shilingi tonă, adică o scădere de 55 shilingi, ceea ce înseamnă la cursul de astăzi aproape 31.000 lei de vagon.

Grânele în străinătate n'au nici o căutare. Dela 290 shilingi ele cu găsesc astăzi cumpărători nici la 240 adică cu o reducere de 27 mii lei la vagon pentru calitățile mai bune.

Este de admirat cum statul ungar, pentru a evita deruta catastrofală a unui concern de mori dela Budapesta, angajat în datorii de circa 2 miliarde lei în valută străină, a intervenit cu 60 la sută pe lângă alte 40 la sută adunate dela celelalte instituții particulare de credit și a salvat astfel situația pieței care s'ar fi prăbușit, atrasă de falimentul marelui concern ruinat din cauza speculațiilor hazardoase „a la hausse“ cu grâu și făină în efectiv și „a la baisse“ pe termen la bursa din Chicago.

Intervenția unui stat într-o epocă de criză acută monetară are un efect salutar asupra vieții economice.

De pretutindeni se auză că recoltele de toamnă au ieșit bine din urmă însă le mai trebuie oarecare timp până vor scăpa de intemperțiile amenințătoare.

Devizele s'au menținut ferme procurate fiind numai de instituțiile petrolifere, singurile în măsură de a satisface nevoile pieței care până în Mai nu va putea conta prea mult pe exportul de cereale.

Aplicarea sistemului metric la piei

Monitorul Oficial de ieri publică următoarea decizie a ministerului de industrie și comerț cu privire la determinarea suprafețelor peilor:

Decimetrul patrat cu multipli și submultipli săi este singura unitate de măsură ce se poate întrebuiți la determinarea suprafețelor peilor cu excluderea tuturor celorlalte unități de măsură străine.

Aparatele pentru determinarea suprafețelor peilor — planimetrelor — sunt supuse în mod obligatoriu verificărilor legale prevăzute de art. 12-16 din legea pentru aplicarea sistemului metric și art. 17, 19 și 23 din reg. lăme: tul acestei legi.

Importatori, fabricanții, reparatorii și vânzătorii de asemenea aparate vor satisface prevederile art. 23, 24 și 35 din legea pentru aplicarea sistemului metric și art. 46-48 din regulamentul respectiv referitoare la depunerea modelelor obligatorii și obținerea autorizațiilor formale de a importa, fabrica, repara și vinde asemenea aparate.

Pentru a putea fi admise la verificarea aparatelor pentru determinarea suprafețelor peilor — planimetrelor — vor trebui să satisfacă următoarele condiții generale:

Construcția lor să se bazeze pe principiul integrării (regula lui Simpson) sau pe sistemul oar;

Construcția și executarea pieselor din cari se compun aceste aparate trebuie să asigure pentru o întrebuițare îndelungată invariabilitatea părților esențiale ale mecanismului mai ales a celor cari servesc la determinarea suprafețelor;

Diviziunile vor fi făcute numai în măsuri metrice de suprafață și anume: metri patrați, decimetri patrați, centimetri patrați și milimetri patrați.

Fiecare aparat — planimetru — va purta însuși pe dânsul:

Numărul curent de fabricație.

Suprafața maximă și minimă ce poate măsura.

Numele și domiciliul importatorului sau al fabricantului, dacă aparatul este construit în țară.

Sistemul (dacă este planimetru de integrare sau de sistem polar).

Ca toleranțe pentru toate măsurătorile mai mari de 10 decimetri patrați se admite

o eroare de 20 la sută asupra indicațiilor găsite.

Toate aparatele vor trebui să fie însoțite de câte o instrucțiune în limba română cuprinzând descrierea amănunțită a aparatului și modul de funcționare.

Planimetrele cari satisfac prescripțiunile prezentei decizii vor fi investite cu marca legală de primă verificare iar instrucțiunile vor purta viza de control; verifi carea periodică a acestor instrumente se va face în fiecare an.

Mărcile de verificare se aplică pe planimetrele de sistem polar pe părghia de conducere și la cele de integrare pe discul indicator.

Planimetrele investite cu mărcile legate de verificare sunt singurele aparate ce se pot întrebuiți la determinarea suprafețelor peilor.

Ameliorarea situației comerțului britanic

Londra. — Activitatea secțiilor industriale dela târgurile din Londra și Birmingham a fost deosebit de mare. Ziarul „Times“ spune că rezultatele generale ar indica o mișcare hotărâtă spre îmbunătățirea comerțului. Ca semn caracteristic putem cita numeroasele cereri și comenzi plasate de reprezentanții firmelor transoceanice, precum și marea număr al vizitatorilor care a intrat în orice așteptare.

Ziarul adaugă: Prea puține țări nu au fost reprezentate prin cumpărători. Vizitatorii au sosit din dominionuri, din toate părțile Europei, Statelor Unite și Americii de Sud. Casele comerciale din China și Japonia au trimis reprezentanți, precum și firmele din Rusia, Insulele Filipine și Islanda. În acest mod s'au deschis comerțul englez, noi deb șeurți în diferite părți ale lumii. În ziua tarifelor urcate mărfurile britanice au fost mult căutate de reprezentanții firmelor americane.

Devizele și valuta.

Radior, 4 Martie 1926

Table with exchange rates for Zurich, Berlin, Amsterdam, New-York, Londra.

S'a deschis un nou atelier de tâmplărie! Aduc cu onoare la cunoștința onor. Public, că sub conducerea am deschis un atelier de tâmplărie în Arad, Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) No. 12, în curtea...

Mersul trenurilor

Large table with train schedules for routes: Arad-Ghiococ, Ghiococ-Pâncota, Ghiococ-Radna.